

DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE OMULUI ÎN CONTEXTUL
ORDINII ȘI SECURITĂȚII PUBLICE
(autor: Ianuș ERHAN, dr., conf.univ.)

Rodica CIOBANU,
dr. hab., conf. univ.

Recenzie

Secolul în care trăim a demonstrat tot mai mult caracterul precar al ordinii și securității într-o lume tot mai globalizată, în societăți tot mai tehnologizate, în condiții de crize, conflicte, războaie etc. Această realitate impune și reactualizează cercetări care să vină cu o nouă perspectivă și abordare asupra drepturilor omului, ordinii și securității. În acest context, deloc întâmplător este conceptul unui proiect de cercetare care vine să realizeze o analiză pertinentă, argumentată și susținută de dovezi în vederea structurării și înaintării de soluții, capabile de a aduce îmbunătățiri pe dimensiunea ordinii, securității și protejării drepturilor omului. Plasarea în centrul atenției a triadei drepturile omului - ordinea - securitatea este o perspectivă a abordării conjugate a individualului și instituționalului, a localului și globalului.

Lucrarea elaborată în cadrul proiectului de postdoctorat Arhitectura juridică a mecanismelor naționale de ordine și securitate publică se prezintă ca un studiu ce acoperă un areal vast de problematici, care au menirea de a contribui la înțelegerea conceptelor și modului în care acestea se dezvoltă în contextul actualelor provocări, dar și a tendințelor de raliere a Republicii Moldova la standardele europene.

Lucrarea este construită în spiritul convingerii potrivit căreia ordinea și securitatea publică sunt pilonul de bază în ceea ce ține de garantarea legalității și stabilității atât pentru cetățenii Republicii Moldova, cât și pentru

cetățenii din UE. Perspectiva dată este cea care se prezintă ca o tranziție permanentă de la național la european și viceversa, ce oferă posibilitatea de a prezenta aspecte comparative și de transfer de priorități în vederea dezvoltării capacităților de asigurare a securității și ordinii publice. În același timp se realizează conexiuni dintre dreptul național, în primul rând făcându-se referință la prevederile constituționale, și dreptul internațional, pentru ca autorul lucrării să reitereze importanța pentru Republica Moldova a ordinii și securității, a necesității de avea o viziune și înțelegerea clară a unui mecanism eficient de punere în aplicare a prevederilor legale.

Prin luarea în calcul a provocărilor și problemelor actuale cu care se confruntă Republica Moldova și cetățenii acesteia, Ianuș Erhan menționează că fenomenul infracțional se află într-un proces de continuă schimbare, ce provoacă lipsa de siguranță și încălcarea drepturilor cetățenilor, fapt ce determină ca asigurarea ordinii publice să reprezinte o necesitate socială, căreia trebuie să-i răspundă autoritățile ce dețin competențe și atribuții în această perspectivă, și pentru care drepturile și libertățile sunt și trebuie să fie o prioritate. Astfel, cadrul legal și cel instituțional sunt definitorii în realizarea ordinii și securității publice, precum și abordarea bazată pe drepturile omului se identifică în cheia prioritară a cercetărilor și a activităților instituțiilor cu competență.

Potrivit cercetătorilor care au considerat

de mare importanță a fi puse în centrul preocupărilor drepturile și libertățile fundamentale, ele se manifestă cu necesitate din considerentul că în Republica Moldova am sesizat nu o singură dată că acestea au fost încălcate. De aceea intenția de a cerceta și a pune în valoare rolul unor autorități chemate să aplice politicile statului, cu misiunea de a proteja cetățenii, de a respecta drepturile și libertățile acestora, de a aplica legea, realiza controlul și prevenirea criminalității, menținerea și asigurarea ordinii publice sunt acele sarcini prioritare asumate de autorul lucrării.

Luând în considerare aspectele problematice înregistrate în Republica Moldova, Ianuș Erhan menționează necesitatea unor eforturi de creștere a calității activității instituțiilor chemate să asigure ordinea și securitatea. În același timp menționez plusvaloarea adusă studiului de accentuarea faptului că organele de drept, cu accent pe activitatea și competența poliției, trebuie să se realizeze conducându-se de supremația legii. „Deoarece poliția reprezintă statul în modul cel mai vizibil, încrederea în poliție echivalează cu încrederea în stat”, menționează autorul, opinie ce nu poate fi contestată.

Monografia este bine argumentată ca structură și este însoțită de un studiu introductiv, ce pune într-o lumină favorabilă și explicită prioritățile urmărite de cercetător, argumentele și perspectivele prin care se realizează abordările compartimentate în cele șase capitole

Astfel, partea de început, capitolul I și II, prezintă clarificări cu referire la noțiunile cu care se operează în cercetare, prin stabilirea conexiunilor și dependențelor dintre acestea, dar și referințe la modul în care acestea se regăsesc în conținutul reglementărilor naționale și ale celor internaționale. Capitolul III vine să ofere o imagine de ansamblu asupra modului în care a evoluat domeniul ordinii și a securității

publice, fiind trecute în revistă politicile din domeniu, cu scoaterea în evidență a provocărilor actuale, a amenințărilor înregistrate, dar și din perspectiva angajamentelor Republicii Moldova în contextul integrării europene.

Cel de-al IV-lea capitol, vine să conecteze obiectivele de asigurare a ordinii și securității la activitatea instituțiilor abilitate. Astfel, nu doar că se prezintă sistemul național de ordine și securitate, dar se face și o evaluare din punct de vedere organizațional și funcțional, indicându-se prin analiză comparativă că poliția este autoritatea responsabilă de ordine și securitate, iar Inspectoratul General de Carabinieri are competențe în acest domeniu.

Astfel se realizează tranziția spre capitolele V și VI, care se preocupă, în formulă generică, de asigurarea protecției drepturilor omului. Partea finală a lucrării indică o problemă mult discutată în contextul tendințelor de consolidare a statului de drept și a democrației în Republica Moldova. În acest sens se accentuează cu necesitate strategii de consolidare a eforturilor spre dezvoltarea capacităților instituțiilor de drept de a implementa în practică legislația, de a realiza și asigura ordinea și securitatea. Capitolul final dezvoltă soluții ce ar contribui la acest exercițiu absolut necesar, astfel încât cetățenii să se simtă în siguranță.

În concluzie, menționez că lucrarea este o cercetare consistentă din punct de vedere al conținutului, bine documentată și se referă la un subiect important atât pentru abordarea științifică, cât și pentru realitatea socio-statală actuală. De asemenea, aceasta se prezintă ca o cercetare ce vine cu soluții și recomandări formulate de către autor. Astfel, lucrarea „Drepturile și libertățile omului în contextul ordinii și securității publice”, autor doctor în drept Ianuș Erhan, se recomandă pentru a fi publicată.